

วัตถุประสงค์

คู่มือการทำข่าวมือ

คุกคามสื่อ คุกคามประชาชน

จัดทำโดยศูนย์เฝ้าระวังการคุกคามสื่อ
สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์

ในรอบหลายปีที่ผ่านมาเราไม่อาจปฏิเสธได้ว่าสถานการณ์ทางการเมืองมีความดุเดือดและร้อนแรงโดยที่เราไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ถึงแม้จะมีการจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่และการเมืองมีการเปลี่ยนขั้วอย่างชัดเจนแต่ความรุนแรงและความไม่แน่นอนของสถานการณ์ทางการเมืองกลับไม่ลดตึกรัตนาลงมาด้วยกลุ่มประชาชนที่ต้องการแสดงออกถึงความคิดเห็นในรูปแบบของเขา ได้กลับมา รวมตัวชุมนุมกันอีกรอบ และพวกเราในฐานะ “นักข่าว” ก็ไม่อาจปฏิเสธที่จะทำหน้าที่ในการรายงานข้อเท็จจริงให้ประชาชนได้รับทราบได้ และการทำหน้าที่รายงานข่าวในสถานการณ์ที่สุ่มเสี่ยงเช่นนี้ก็จะเป็นไปได้ทุกเมื่อ ที่อาจจะเกิดแนวโน้มของการปะทะกันระหว่างมวลชนของฝ่ายผู้ชุมนุมในแต่ละด้าน หรือการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและกลุ่มผู้ชุมนุม

ในการนี้การดูแลและเรียนรู้วิธีปฏิบัติตัวให้รอดพ้นจากเหตุความรุนแรงคงสำคัญเทียบเท่ากับการทำหน้าที่ “คนข่าว” ด้วยการรายงานข้อเท็จจริง ความกังวลถึงสวัสดิภาพของ “นักข่าว” ในการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจเข้าสู่สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการปะทะกันและอาจลุกลามเป็นจลาจลได้ทุกเมื่อจึงเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นกันสำหรับเรา

ศูนย์เฝ้าระวังการคุกคามสื่อสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยจึงได้จัดทำคู่มือการทำข่าวในสถานการณ์การการชุมนุมเช่นนี้ขึ้นมา โดยรวบรวมข้อมูลจากเวทีถอดบทเรียน “นักข่าวในสถานการณ์วิกฤต” ที่จัดขึ้นโดยสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในหนังสือคู่มือเล่มนี้อาจจะเป็นเกร็ดความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ ที่อาจเป็นส่วนช่วยให้ “นักข่าว” ปฏิบัติหน้าที่ในสถานการณ์เสี่ยงได้อย่างปลอดภัย หากแต่ภารกิจข้างหน้า “คนข่าว” มุ่งท่ากลับเป็นเรื่องที่สำคัญและยิ่งใหญ่มากกว่า

เชื่อมั่นและศรัทธา

ศูนย์เฝ้าระวังการคุกคามสื่อสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

สารบัญ

- “การแต่งกาย” 1

- “สำรวจสถานที่ก่อนปฏิบัติภารกิจ” 2

- “อุปกรณ์ป้องกันแก๊สหน้าตา” 3

- “จับคู่บัดดี้” 4

- “ระวางระเบิด” 5

- “เทคนิคการส่งข่าว” 6

- บัตรประจำตัวผู้สื่อข่าว 7

“การแต่งกาย”

“ทะมัดทะแมง เตรียมพร้อมวิ่ง” |||๑๑๑

การทำงานในสถานการณ์ที่ไม่ปกตินั้นต้องมีความละเอียดรอบคอบสูงมาก ตั้งแต่เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ที่ดูเหมือนเรื่องเล็กแต่จะมองข้ามไม่ได้เลย ถ้าได้รับมอบหมายให้ตามข่าวในกลุ่มมวลชนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องศึกษาให้ดีว่ามวลชนกลุ่มนั้นสวมเสื้อสีอะไรเป็นสัญลักษณ์ นักข่าวอาจจะไม่จำเป็นต้องสวมสีเดียวกันแต่ต้องไม่สวมใส่สีที่เป็นฝ่ายตรงข้ามอย่างเด็ดขาด

และนอกจากนั้นควรแต่งกายกระชับ ทะมัดทะแมง สลัดทิ้งอุปกรณ์เสริมสวยออกไปให้ได้มากที่สุด การแต่งกายจะต้องเน้นความสบายในการลุก นั่ง ยืน นอน โดยเฉพาะการ “วิ่ง” ซึ่งสำคัญที่สุดในยามฉุกเฉิน

การแต่งกายบางครั้งเรื่องสีเสื้อไม่เป็นปัญหา แต่เรื่องข้อความที่ปรากฏบนเสื้ออาจจะปัญหาที่ไม่ถูกใจผู้ชุมนุม และอาจส่งผลให้ผู้ชุมนุมโกรธเคืองได้ ฉะนั้นถ้าหลีกเลี่ยงได้ควรหลีกเลี่ยง

“สำรวจสถานที่ก่อนปฏิบัติภารกิจ”

รู้หลบเป็นปีก รู้ลึกเป็นหาง”||๑๑๑

การสำรวจสถานที่ก่อนทำข่าวสถานการณ์ความรุนแรงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ
การปฏิบัติหน้าที่ โดยเริ่มจากการพิจารณาสมรภูมินั้นว่ามีลักษณะอย่างไร
อยู่ใกล้กับบริเวณที่มีทางออก ตรอก ซอกซอยให้หลบหนีออกจากพื้นที่ได้อย่าง
รวดเร็วอย่างไร เหมือนเที่ยวผับก็ต้องสำรวจทางหนีไฟเอาไว้แต่เนิ่นๆเพื่อหนี
พ้นจากโศกนาฏกรรม

อุปกรณ์ป้องกันแก๊สหน้าตา”

“กันไว้ ดีกว่าแก้” IIII๑๑

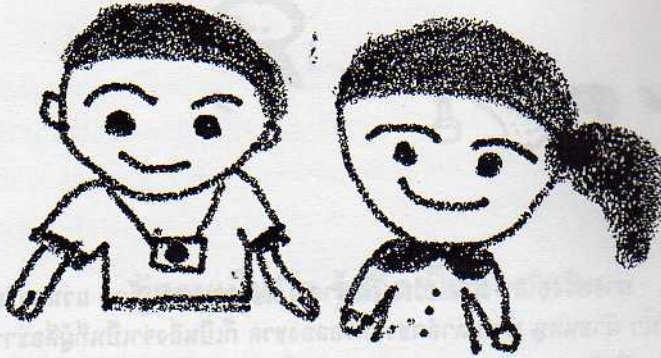

บางครั้งอุปกรณ์ป้องกันแก๊สหน้าตา อาทิ หมวกกันน็อค แว่นตาขั้มอเตอร์ไซด์หรือแว่นดำน้ำ ผ้าขนหนู หน้าเป่าสักขวดหรือสองขวด ก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้สื่อข่าวอาจจะพกพาติดตัวไว้ เพราะเมื่อมีการสลายการชุมนุมด้วยแก๊สหน้าตาเรายังสามารถใช้อุปกรณ์ที่เราเตรียมมาล้างหน้าล้างตาหรือตีเมลาทิวกระหายได้ อุปกรณ์และป้องกันตัวจากแก๊สหน้าตา คือ 1.อย่าใช้โลชั่น น้ำมัน หรือสารพวกสบู่ สารเหล่านี้จะอุดซึมแก๊ส 2.หากจะใช้ครีมกันแดดให้ใช้ชนิดที่ละลายน้ำ อย่าใช้ชนิดที่เจอ น้ำมัน 3.ใส่เสื้อผ้าแขนยาวที่ปกปิดผิวหนังให้มากที่สุด ลวมหมวกด้วย 4.หากหาหน้ากากไม่ได้อาจสวมแว่นที่ใส่ว่ายน้ำ ใช้ผ้าชุบน้ำปิดจมูก

และเมื่อสัมผัสถูกแก๊สหน้าตาให้ปฏิบัติดังนี้ 1.ล้างหน้าด้วยน้ำ เป็นการล้างสารเคมีออกไป 2.ล้างน้ำมูก ไอ บ้วนน้ำลาย เพื่อไล่แก๊สที่อาจอยู่ในระบบทางเดินหายใจออกมา อย่าสูดกลิ่นเข้าไป 3.อย่าเคา อย่าถูไปตามผิวหนัง 4.เปลี่ยนเสื้อผ้า และถอดคอนแทคเลนส์ออก

“จับคู่บี๊ดดี”

สองหัวดีกว่าหัวเดียว IIIee

ในส่วนนั้นข่านั้นเมื่อเกิดเหตุจลาจลหรือเริ่มมีการใช้อาวุธหากเราสำรวจสถานที่อย่างชัดเจนแล้วเราก็สามารถเคลื่อนออกนอกพื้นที่ได้ทันที ถ้าเป็นไปได้การอยู่ในพื้นที่พิเศษควรจะมีบี๊ดดีหรือคู่หูเกาะติดกันไปด้วย เพื่อช่วยเหลือกันได้ในยามคับขัน และควรที่จะกำหนดจุดนัดพบที่อยู่ใกล้เคียง เอาไว้ในกรณีที่ต้องพลัดหลงกันแล้วไม่สามารถใช้โทรศัพท์ติดต่อกันได้

"คนไข้โรคหัวใจหัวใจล้มเหลว"

"ระวังระเบิด"

อกห้ามแหบผืน!!!๑๑

เวลามีระเบิด ต้องเอาตัวเองเข้าไปอยู่ใต้คานใหญ่ๆ และต้องนอนราบลงกับแต่อย่าเอาหน้าออกไปแหบกับพื้นเพื่อไม่ให้แรงระเบิดมันจะอัดกระแทกใส่ตัว หรือหัวได้ และหากเจ้าหน้าที่ตำรวจยิงแก๊สน้ำตาเพื่อทำการสลายการชุมนุมเราก็ต้องวิ่งหาที่หลบให้ได้ไวที่สุด

“เทคนิคการส่งข่าว”

หลีกเลี่ยงฝูงชน IIII๑๑

เมื่อเอาชีวิตรอดมาได้ทีนี้ก็มาถึงตอน “ส่งข่าว” ไม่ว่าจะส่งด้วยการพิมพ์แล้วส่งทางอีเมลหรือโทรศัพท์ส่งหรือต้องรายงานข่าวทางโทรทัศน์วิทยุ ถ้าเป็นไปได้ควรหลีกเลี่ยง ที่จะทำในท่ามกลางฝูงชน เพราะคุณจะไม่สามารถรายงานได้อย่างตรงไปตรงมาได้ ต้องอยู่ภายใต้แรงกดดันของมวลชน ควรเดินออกไปให้ห่างจากจุดนั้นพอสมควรแล้วจึงปฏิบัติการรายงานข่าว แต่ในกรณีที่สถานการณ์บังคับให้ต้องส่งข่าวขณะนั้น เดียวนั้น ก็ต้องมีวิธีการหรือเทคนิคที่ดีพอต้องบริหารอารมณ์ความรู้สึกของมวลชนโดยที่ไม่บิดเบือนข่าวสารที่จะต้องส่งต่อให้กับประชาชน

“บัตรประจำตัวผู้สื่อข่าว”

“พกให้พร้อม บ่งบอกสถานะ”!!!!๑๑๑๑

บัตรประจำตัวผู้สื่อข่าว เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพกติดตัวอยู่เสมอ เพื่อในสถานการณ์คับขันหรือเกิดเข้าตาจนจริงๆก็ให้ยืนยันสถานภาพของเราได้ แต่การพกบัตรประจำตัวผู้สื่อข่าวในบางครั้งสังกัดของเราอาจถูกกลุ่มมวลชนต่อต้าน การแสดงตนจึงเป็นอาจเป็นการ “เรียกแขก” และเพิ่มอัตราเสี่ยงมากกว่าไม่แสดงตน กรณีเช่นนี้ต้องขึ้นอยู่กับดุลพินิจและการประเมินสถานการณ์เฉพาะหน้าของผู้สื่อข่าวเอง

เบอร์โทรศัพท์สถานที่สำคัญ

1. โรงพยาบาลวชิระ 02-2430151-79
2. สัน.ดุสิต 02-2241-5043-4 , สัน.นางเลิ้ง 02-2813002 , สัน.สามเสน 02-2411946 , สัน.พระราชวัง 02-2232845-7
3. ร่วมด้วยช่วยกัน 1677 , ส.ว.พ.91 1644 , จ.ส.1001137
4. นายณัฐวิไล ไสยเกื้อ แทนหน้าปช. 081-6176420
5. นายอารีย์ ไกรนราหัวหน้าหน่วยรักษาความปลอดภัย กลุ่ม นปช. 08-63375405
6. นายกอร์ปศักดิ์ สภาวะจุ เลขานุการนายกฯ ฐานะประธานคณะทำงานประสานงานแทนหน้าและผู้ชุมนุม 081-4414595